

Verslag concept

Commissie Natuur, Landbouw, Water & Milieu

Datum commissievergadering	:	16 april 2018
Commissievoorzitter	:	H.J. de Graaf
Commissiegriffier	:	E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 3288 / krijgsmane@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	H.J. de Graaf
Commissiegriffier	E. Krijgsman
Leden van de Commissie	50PLUS mw. O.A.C. de Meij
	CDA P.J. de Kam, mw. W. Koning-Hoeve
	CU/SGP M.C.A. Klein
	D66 mw. C. Weemhoff, J.H. Rook, H.W. Struben
	GroenLinks F.J. Kramer, mw. Z. Pels
	ONH B.I.M. Bouberg Wilson (duo)
	PvdA mw. A.A.J. Jellema, L.Hj. Voskuil
	PvdD A.E. van Liere, mw. L.D. Vermaas, F.A.S. Zoon
	PVV D.J. van der Sluijs
	SP mw. R. Alberts, mw. J.M.E. de Groot
	VVD mw. A. van Langen, mw. E.A.S. Rommel
CdK en Gedeputeerden	J. Bond, C.J. Loggen, A. Tekin
Ambtelijke ondersteuning	
Notulist	Moneypenny / mw. C.E.L. Smits

Afwezig met kennisgeving: N. Papineau Slam (PvdA)

Agenda

1. Opening, mededelingen en terugblik werkbezoeken
2. Vaststellen agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische agenda NLWM, moties- en toezeggingenlijsten en C-agenda
3. Inloophalfuur
4. B-agenda Landbouw en Faunabeheer
- 4a. Fauna: Goedkeuring Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol 2018-2014
5. Rondvraag gedeputeerde Bond en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
6. B-agenda Milieu
- 6a. Milieu/Economie: Ingekomen mail n.a.v. beantwoording Statenvragen 103-2016 met rapport haalbaarheid F1 Circuit Zandvoort
- 6b. Milieu/Mobiliteit: Discussienota PvdD over Milieuzones in de provincie
- 6c. Milieu: Discussienota 50PLUS Gebruik gegevens satelliet Tropomi
7. Rondvraag gedeputeerde Tekin en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
8. A-agenda Water
- 8a. Water: Voordracht zienswijze financiële stukken GR Waddenfonds
9. B-agenda Water
- 9a. Water: Uitvoeringsprogramma Watervisie 2021, voortgangsverslag maart 2018
- 9b. Water: brief inspreker met Visiedocument Water als defensie
- 9c. Water: Agenda IJsselmeergebied 2050
10. Rondvraag gedeputeerde Loggen en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
11. Sluiting

1. Opening, mededelingen en terugblik werkbezoeken

De **voorzitter** heet allen welkom bij de commissievergadering van NLWM.

Hij refereert aan het interessante werkbezoek van de commissie in Nederland en Duitsland. Het verslag van deze reis wordt besproken in de vergadering van 28 mei.

5 Op 27 maart was de gezamenlijke Statenbijeenkomst over Het Groene Hart in Utrecht. Mevrouw **Jellema** (PvdA) geeft desgevraagd een korte terugblik op de bijeenkomst. Er waren afgevaardigden van alle provincies, die na een inleiding een levendige discussie hebben gevoerd over drie stellingen over natuurbescherming, veenbescherming en de belangen van de boeren.

10 Mevrouw **Van Langen** (VVD) blikt kort terug op het werkbezoek aan Stivas. Ze betreurt het dat maar weinig Statenleden aanwezig waren bij deze interessante bijeenkomst over de positie en rol van Stivas in de complexe verkavelingsvraagstukken. De **voorzitter** vult aan dat het in de nieuwe constellatie lastig is dat de voorbereidingskosten niet kunnen worden meegenomen bij een tender. Mevrouw **Van Langen** (VVD) benoemt als aandachtspunt ook de onzekerheid over subsidies en de toenemende mate waarin natuur een rol speelt in de ruilingen.

15 De **voorzitter** meldt dat er een lunch wordt verzorgd als er een technische briefing is. Desgevraagd geeft de meerderheid van de commissie aan graag standaard voorafgaand aan de vergadering de lunch te gebruiken in het Provinciehuis. De voorzitter gaat na of dit mogelijk is.

20 **2. Vaststellen agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische agenda NLWM, moties- en toezeggingenlijsten en C-agenda**

Het verslag van 12 maart 2018 wordt vastgesteld met twee wijzigingen van de heer Struben.

De Strategische Statenagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

25 De heer **Rook** (D66) vraagt naar de status van de toezegging van gedeputeerde Loggen over meekoppelkansen. Deze zou eind 2017 gereed zijn. De **voorzitter** verwijst hem naar de rondvraag van de heer Loggen.

De moties- en toezeggingenlijsten worden ongewijzigd vastgesteld.

De C-agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

30 De voorzitter hanteert de spreektijden voor 3,5 vergaderuur. Er zijn verschillende B-agendapunten aan de agenda toegevoegd.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) meent dat er een duidelijke procedure is voor het aanmelden van deze punten. Hij vraagt zich af of alle onderwerpen in deze commissie thuishoren.

35 De **voorzitter** legt uit dat de oude regeling dat een meerderheid van de commissie akkoord moest zijn met agendering, is losgelaten. Hij weet dat de Agendacommissie de gang van zaken binnenkort nogmaals bespreekt. Mevrouw **Alberts** (SP) merkt op dat spreektijd spreektijd is.

40 **3. Inloophalfuur**

Er zijn geen aanmeldingen voor het inloophalfuur.

4. B-agenda Landbouw en Faunabeheer

4a. Fauna: Goedkeuring Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol 2018-2014

45 De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking. De technische vragen van de VVD zijn beantwoord.

EERSTE TERMIJN

50 De heer **Van Liere** (PvdD) benadrukt dat het vergroten van de veiligheid van het vliegverkeer het doel van het ganzenbeheerplan is en denkt dat alle partijen daar wel achter staan. Hij maakt de Fauna Beheer Eenheid (FBE) een compliment, omdat de FBE wetenschappers heeft gevraagd om kritiek op het Faunabeheerplan. Zoals de PvdD al jaren aangeeft, zijn er enkele fundamentele problemen in het borgen van de vliegveiligheid met het Faunabeheerplan. De kritiek van de wetenschappers was dan ook niet mals. Het is niet duidelijk of het plan werkt en of de doelen haalbaar zijn, bijvoorbeeld de reductie van de populatie. Ook blijkt dat de provincie qua alternatieven grote kansen laat liggen. Hij leest dat een directe relatie tussen aantallen en baankruisingen moeilijk te leggen is en hij vraagt met welke punten uit bijlage C GS het niet eens zijn.

De heer **Struben** (D66) vraagt of wetenschappers het aantal baankruisingen kunnen voorspellen.

60 De heer **Van Liere** (PvdD) meent dat alleen een afname van baankruisingen gerealiseerd werd bij het onderploegen van oogstresten. Die beleidsmaatregel leidt dus aantoonbaar tot een verhoging van de veiligheid van vliegverkeer. Het bestrijden van ganzen heeft dat effect niet laten zien. De

wetenschappers kunnen niets precies voorspellen, maar kunnen wel een goede indicatie geven van de effectiviteit van maatregelen.

65

De heer **Struben** (D66) vraagt of de PvdD het risico kan uitsluiten als het niet voorspelbaar is.

70

De heer **Van Liere** (PvdD) weet dat een risico van nul met alle soorten plannen onhaalbaar is. De provincie kan risico's wel minimaliseren. Dit effect heeft het voorkomen van baankruisingen wel en het bestrijden van ganzen niet. Hij vraagt of GS zich zorgen maken over een verminderde deelname aan de onderploegsubsidie en over het feit dat meer wintergerst wordt geteeld. Het doel van het Faunabeheerplan moet zijn om zo min mogelijk baankruisingen te hebben, maar dat komt niet uit de maatregelen naar voren.

75

Mevrouw **Van Langen** (VVD) deelt de zorg van de PvdD over het ontoereikende beheer van de ganzen op Schiphol en over de veiligheid van het vliegverkeer. Alle maatregelen moeten aandacht krijgen, maar omdat het ganzenbeheerplan slechts gedeeltelijk is goedgekeurd en wordt uitgevoerd, nemen de populaties in de 10 tot 20 km-zone en het aantal baankruisingen toe. Jacht en vangst moeten in een veel groter gebied plaatsvinden, net als andere effectieve maatregelen. De VVD wil het

80

totale Ganzenakkoord uitvoeren en wil dat de provincie het plan van de FBE integraal overneemt.

De heer **Van Liere** (PvdD) weet dat boeren openstaan voor alternatieven waarmee ze geld kunnen verdienen, zoals zonnepanelen tussen de start- en landingsbanen, en vraagt of de VVD daar voorstander van is.

85

Mevrouw **Van Langen** (VVD) zal deze suggestie bestuderen.

90

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vraagt de PvdD of er een verband is tussen de omvang van de populatie en het risico op baankruisingen.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) leest dat de populatie gelijk is gebleven en deelt de zorg van de VVD dat de overlast toeneemt in en verschuift uit de 10 tot 20 km-zone. Er bestaat geen direct verband tussen baankruisingen en het aantal ganzen in het gebied. Ze vraagt zich af wie dit kan voorspellen en wacht het advies van GS af.

95

De heer **Klein** (CU/SGP) vindt het een zorgvuldig ganzenbeheerplan en is blij dat GS de wetenschappelijke analyse hebben gevolgd. GS tonen lef met de keuze voor intensiveren in de 10 km-zone met als inzet een veiligere situatie. Hij ziet in de analyse dat de gegevens onvoldoende basis bieden voor conclusies over de effectiviteit. GS moeten een zorgvuldige registratie bewerkstelligen.

100

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) wil de effectiviteit van het beleid verbeteren. Partijen moeten in gesprek blijven over de alternatieven voor een andere aanpak rondom Schiphol. Wellicht kan de commissie hierover worden geïnformeerd in een technische briefing.

105

Mevrouw **De Groot** (SP) meent dat al op veel plekken alternatieven besproken zijn. De FBE heeft een preventieve rol, maar doodt ook graag dieren. Het zijn jagers.

110

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) bedoelt alternatieven voor boeren in het gebied, zodat de aantrekkelijkheid van het gebied voor ganzen breder kan worden aangepakt.

Mevrouw **De Groot** (SP) merkt op dat onder zonnepanelen geen landbouw mogelijk is.

115

De heer **Van Liere** (PvdD) vraagt wat het probleem is als het vliegverkeer daardoor veiliger wordt. De wetenschappers zeggen ook dat landbouw niet past bij veiligheid en bovendien leveren zonnepanelen een alternatief verdienmodel.

120

Mevrouw **De Groot** (SP) kan deze redenering volgen, maar betreurt het dat zoveel landbouwgrond verdwijnt omdat Nederlanders willen vliegen.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) is voor effectief populatiebeheer, maar kiest daarin altijd voor de veiligheid van mensen. Hij sluit drastische maatregelen niet uit, mits alle alternatieven zijn bezien.

- 125 Mevrouw **Koning** (CDA) hoort dat de PvdD de effectiviteit van het ganzenbeheerplan voor de vliegveiligheid ter discussie stelt. De FBE levert met dit plan een onderbouwing van de noodzaak om de komende jaren actief te beheren en in te grijpen. Vliegveiligheid gaat ook om veiligheid in de directe omgeving van Schiphol. In het plan is een evaluatie van het beleid van 2013 en 2018 meegenomen. De vraag naar effectiviteit komt dus voldoende aan bod in dit plan, dat grotendeels is goedgekeurd.
- 130 De heer **Van Liere** (PVDD) verwijst naar bijlage C, waarin staat dat een onderbouwing van de gekozen beheerstrategie ontbreekt.
- 135 Mevrouw **Koning** (CDA) wil het plan integraal bekijken. Er zitten meer cijfers in dan deze ene opmerking.
- De heer **Van Liere** (PvdD) meent dat bijlage C de wetenschappelijke reflectie op het plan bevat.
- 140 Mevrouw **Koning** (CDA) vindt dat de heer Van Liere geen recht doet aan alle grafieken, statistieken en evaluaties in het plan.
- 145 Mevrouw **Van Langen** (VVD) benadrukt dat het een integraal plan is, waar niet zo maar een paar onderdelen uitgehaald kunnen worden. Ze trekt de vergelijking met de aanpak van vossen, die zich verplaatsen naar andere gebieden.
- Mevrouw **Koning** (CDA) vindt de opmerking van de SP dat de FBE graag dieren doodt te kort door de bocht. De FBE is op een heel andere manier bezig met beheer.
- 150 De heer **Bond** (ged.) vindt dat er een open en eerlijke analyse is gemaakt. GS zien geen reden om het ingezette viersporenbeleid te stoppen. De provincie zet juist in op hetgeen de wetenschappers benoemen, met de aandacht voor techniek zoals experimenten met lasers (het rapport verschijnt binnenkort), ruimtelijke ordening (onderploegen is succesvol en wordt doorgezet; doel is het telen van andere gewassen die minder aantrekkelijk zijn, om zo het aantal vliegbewegingen van ganzen te verminderen; de provincie kan onder de huidige wetgeving geen verplichting opleggen, dus dit vraagt meer tijd), het beperken van de fourageermogelijkheden rondom Schiphol (onderploegen van stoppels, maar ook onderzoek naar alternatieve teelten en een pilot met olifantsgras) en populatiebeheer. Toen in 2016 een vangactie wegviel, steeg de populatie meteen. Vangen is onderdeel van het totale pakket.
- 155 Gedeputeerde ziet een daling in het aantal ganzen in de 10 km-zone. GS focussen op die zone. Hij dankt de heer Klein voor het compliment. De ingezette dalende trend zet door, maar er is een samenstel van maatregelen voor nodig. Het weglaten van één maatregel heeft direct effect. Hij heeft geen zorgen over een verminderde deelname aan de onderploegsubsidie.
- 160 De analyse is onderbouwd in punt 6 tot 8. Alle alternatieven worden gezien in Nationale Regiegroep Vogelaaanvaringen. Deze valt onder verantwoordelijkheid van het Rijk. De provincie is een van de leden en levert zo een bijdrage. Misschien is dit punt meer iets voor de Tweede Kamerfracties, omdat de rol van de provincie beperkt is. De provincie toetst alleen het Faunabeheerplan en steunt onderzoek naar kansrijke initiatieven.
- 165 De FBE is de uitvoeringsorganisatie en de Wild Beheer Eenheid (WBE) beheert in het veld, maar zorgt met vrijwilligers bijvoorbeeld ook voor eierbescherming. De situatie ligt iets genuanceerder dan mevrouw De Groot opmerkte.
- 170 Ook voor GS staat de vliegveiligheid voorop. Het ganzenbeheer is gericht op het verminderen van het aantal aanvaringen.
- 175 **TWEEDE TERMIJN**
De heer **Van Liere** (PvdD) meent dat het verband tussen populatie en aantal baankruisingen niet relevant is, omdat de ganzen zich verplaatsen. De vraag is hoe de provincie de vliegveiligheid zo goed mogelijk kan verbeteren. Bijlage C zegt dat er geen onderbouwing is voor het effect van beleid dat is gericht op populatiegrootte.
- 180 Mevrouw **Van Langen** (VVD) vraagt welke populatie de PvdD wil bezien voor de onderbouwing.
- 185 De heer **Van Liere** (PvdD) meent dat de maatregelen gericht moeten zijn op de populaties met de meeste vliegbewegingen en baankruisingen. Het hoeven geen dodelijke maatregelen te zijn.

Mevrouw **Van Langen** (VVD) wil een integraal plan maken, omdat bepaalde populaties niet in alle zones worden aangepakt en dus voor problemen blijven zorgen als ze zich verplaatsen.

190 De heer **Van Liere** (PvdD) wil beleid maken op de vogels die daadwerkelijk over Schiphol vliegen, en vooral op hetgeen de vogels trekt. Vaak is dat voedsel. Als dat er niet is, scheelt dat veel baankruisingen. Hij constateert dat GS niets gezegd hebben over bijlage C, maar toch een deel van het plan zonder fundament hebben goedgekeurd.

195 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) ziet in het besluit een evenwichtige benadering van het ganzenbeheer, maar wil wel aandacht voor alternatieve maatregelen met een positief effect op de vliegveiligheid.

200 Mevrouw **Van Langen** (VVD) herhaalt dat het totale plan voor de VVD akkoord is en steunt een breed pakket aan maatregelen en de viersporenbenadering van GS.

De heer **Klein** (CU/SGP) herhaalt zijn vraag over een complete monitoring, zodat de volgende keer betere conclusies mogelijk zijn.

205 Mevrouw **Koning** (CDA) weet dat de vier beleidssporen alle relevante aspecten en een integrale afweging bevatten en kan instemmen met het plan. Ze verbaast zich erover dat de PvdD op basis van de conclusie over één spoor in bijlage C meent dat het gehele fundament onder het beleid is weggevallen.

210 De heer **Bond** (ged.) benadrukt dat er niet één bouwsteen, het populatiebeheer, uit het plan gehaald kan worden. Hij weet dat in de tijd dat er weinig ganzen waren, het aantal aanvaringen lager was. Als de provincie geen populatiebeheer doet, moeten over een aantal jaren veel ganzen binnen de 10 km-zone worden afgemaakt. Binnen de 10 km-zone vinden nu andere bewegingen plaats, omdat ganzen leren en familiegebonden zijn. Deze effecten zijn nog niet goed in beeld.

215 Uit punt 5 en 6 blijkt dat monitoring heel belangrijk is. De provincie wil nieuwe technieken onderzoeken en geen enkel middel onbenut laten om de vliegveiligheid op een zo diervriendelijk mogelijke manier te garanderen. Een alternatief als zonnepanelen is heel interessant, maar moet nog beter onderzocht worden. Deze onderzoeken lopen, want Schiphol wil dit heel graag, ook om qua duurzaamheid een dubbelslag te maken.

220 De heer **Van Liere** (PvdD) weet dat Schiphol al zonnepanelen op een deel van het terrein heeft. Het provinciale beleid is het obstakel om zonnepanelen tussen start- en landingsbanen te plaatsen.

225 De heer **Bond** (ged.) ontkent dit zeer stellig. Het plaatsen van zonnepanelen heeft met het banenstelsel, reflectie, het tijdstip van gebruik van de banen en de veiligheid te maken. Het provinciale beleid houdt dit niet tegen. Aan de randen is het plaatsen van zonnepanelen immers al toegestaan. De wil om dit uit te breiden is er en het aanvullende onderzoek loopt.

230 De heer **Struben** (D66) onderschrijft het betoog van GS.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt waarom de provincie nu niet overgaat tot plaatsing van zonnepanelen.

235 De heer **Bond** (ged.) heeft nog geen verzoek van Schiphol gehad. Voordat een dergelijk verzoek wordt gedaan, wil Schiphol eerst goed onderzoeken wat de effecten zijn voor de vliegveiligheid.

De heer **Struben** (D66) herhaalt dat er geen provinciale regelgeving is die het plaatsen van zonnepanelen tegenhoudt of belemmert. Het is aan de Schipholorganisatie om alle aspecten voor de veiligheid af te wegen.

240 De **voorzitter** rondt de bespreking over de *Goedkeuring Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol 2018-2014* voor dit moment af.

245 **6. B-agenda Milieu**

6a. **Milieu/Economie: Ingekomen mail n.a.v. beantwoording Statenvragen 103-2016 met rapport haalbaarheid F1 Circuit Zandvoort**

De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking. Het is een vervolg op de behandeling op 12 maart. Bij dit agendapunt zijn ook de leden van de commissie EEB uitgenodigd.

TOELICHTING

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) herhaalt haar vraag over de wens om naast de economische effecten veel breder naar de omgevingseffecten te kijken, zowel in de huidige als in de toekomstige situatie. De provincie moet ook de belangen dienen van de bezoekers van de stiltegebieden en het strand.

EERSTE TERMIJN

De heer **Klein** (CU/SGP) uit zijn ergernis over de formele brief van GS. Hij wil dat de provincie een stevige positie inneemt en aangeeft dat de ontwikkeling niet wenselijk is.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) steunt het betoog van GroenLinks om de vraag niet alleen te bezien vanuit economisch standpunt. Op dit moment is er al een groot parkeerprobleem en leidt de komst van veel treinreizigers tot een logistieke chaos. Ze denkt overigens dat de F1 naar Assen gaat.

De **voorzitter** meent dat Assen nog geen gelopen race is.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) woont in de gemeente Zandvoort en memoreert het feit dat de bevolking eerdere sluitingen van het circuit door de gemeente heeft tegengehouden. Hij wil dit meewegen in de discussie, naast de bestaande bezwaren en de belangen van voorstanders. De vigerende milieuvergunning staat terugkeer van de F1 toe, maar de business case is niet erg sterk.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) sluit zich aan bij het betoog van mevrouw Pels en de heer Klein. Het is zeer onwenselijk als deze klimaatonvriendelijke hobby naar Zandvoort komt. Ze steunt de oproep van de sprekers in de vorige vergadering voor aanvullend onderzoek.

Mevrouw **De Groot** (SP) sluit zich aan bij de vorige sprekers en vraagt zich af of de normen voor het circuit nog wel van deze tijd zijn voor alle dagen dat er geluidsoverlast is. Ze vraagt of er gehandhaafd wordt, zeker omdat gebleken is dat er bij Schiphol niet wordt gehandhaafd op geluid. De SP wil voorkomen dat de F1 naar Nederland komt. De Europese richtlijn Omgevingslawaai draagt provincie en gemeenten op om te zorgen voor minder omgevingslawaai. Het is vreemd als dan een F1 wordt toegestaan die voor meer lawaai zorgt.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt of de SP ook de evenementen die al vergund zijn aan de orde wil stellen.

Mevrouw **De Groot** (SP) is tegen de komst van de F1. De bewoners hebben echter 230 dagen last van het circuit Zandvoort, dus wil de SP bezien hoe dit aan banden kan worden gelegd, ook op basis van de Europese richtlijn Omgevingslawaai.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) dankt GroenLinks voor het agenderen dit onderwerp. Het is duidelijk dat de regels over geluid vastliggen in de milieuvergunning en dat hierin rekening is gehouden met de terugkeer van de F1. Het circuit houdt zich aan de regels. Het merendeel van Nederland is voor de terugkeer van de F1. Assen en Zandvoort zijn concurrenten. De economische boost voor Nederland is groter als de F1-races in Amsterdam Beach plaatsvinden. De mobiliteit richting het circuit en de aanleg van de nieuwe baan zijn knelpunten, maar het zijn details die wel oplosbaar zijn. Hij verzoekt GS daar waar mogelijk mee te werken met het circuit als de volgende stap kan worden gezet.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt welke oplossing de PVV ziet voor de overlast die in een veel groter gebied wordt ervaren door de huidige evenementen.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt waarom de heer Van der Sluijs het heeft over "details" bij een zo groot probleem als de mobiliteit.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) sprak over details, omdat aan details gewerkt kan worden. De toegang is te regelen met aanvullende vervoersmaatregelen, maar bovendien is het aantal mensen beperkt tot het aantal beschikbare kaarten. Er zijn nu ook grote evenementen, waarbij de problemen bekend zijn. De F1 is een miljardenbusiness, zodat er voldoende geld is om deze details op te lossen.

De heer **De Kam** (CDA) weet dat de F1 in Zandvoort gezien de praktische beperkingen nog ver weg is. Hij vraagt of de discussie draait om de F1 of om het voortbestaan van het circuit. Er is een circuit met ruimte voor F1-wedstrijden. Hij hoort echter ook argumenten om het circuit te sluiten.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) weet dat de mogelijke komst van de F1 ertoe leidt dat PS het onderwerp bespreken. De beoordeling van de situatie leidt tot vragen over de omgevingseffecten, die zij met nader onderzoek wil onderbouwen voor de huidige en de toekomstige situatie.

De heer **De Kam** (CDA) meent dat het niet gaat om sluiting van het circuit. De vergunning biedt milieutechnisch ruimte voor F1-wedstrijden.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) meent dat het rapport verschillende nadelige consequenties van de komst van de F1 benoemt en vraagt waarom het CDA tegen nader onderzoek is.

De heer **De Kam** (CDA) is niet tegen nader onderzoek, maar meent dat de initiatiefnemer dit moet doen en niet de provincie.

Mevrouw **De Groot** (SP) meent dat de inwoners ook gehoord moeten worden en dat er veel ruimtelijke effecten en natuureffecten meespelen.

De heer **De Kam** (CDA) meent dat de effecten zijn meegewogen bij het afgeven van de vergunning.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) is geen voorstander van de F1 in Zandvoort, omdat het circuit aan een al ingeperkt stiltegebied grenst en bezoekers veel verkeeroverlast en parkeerdruk veroorzaken. Hoewel er nog geen besluit van de F1-organisatie is en een en ander dus prematuur is, is het goed om over de situatie na te denken. De gemeente Zandvoort is het bevoegd gezag en moet het verzoek toetsen aan de milieuvergunning en daarbij alle effecten in kaart brengen. De PvdA wil niet dat PS zich hier nu formeel over uitspreken, dit is aan de politieke partijen in Zandvoort. Mevrouw Jellema is benieuwd naar de reactie van GS op de zorgen van Rust bij de kust. Het stilteplan uit 2013 moet worden herzien en in de commissie besproken worden. Zij meldt dat zij de F1, waarin coureurs zinloos spelen met hun leven, niet kan steunen. Ze ergert zich aan de bizarre uitspraak van Decisio dat de races sowieso ergens in de wereld tot vervuiling leiden.

De heer **Struben** (D66) merkt op dat Zandvoort vroeger ook al overvol was en dat de nachtfesten ook veel overlast veroorzaken. Als de F1 terugkomt naar Zandvoort, moet dit op alle effecten worden onderzocht. Hij vraagt zich af of de terugkeer realistisch is en wil een eventueel voorstel van de F1-organisatie afwachten.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt wat D66 vindt van de overlast die nu al wordt ervaren.

De heer **Struben** (D66) meent dat het niet mogelijk is om alle evenementen, ook buiten het circuit, af te schaffen en vraagt of GroenLinks het circuit wil sluiten.

Mevrouw **Rommel** (VVD) ziet dat de F1 past binnen de milieuvergunning. Er is geen concreet voorstel en de provincie moet geen onderzoek doen naar iets wat niet concreet is. De VVD wil het voorstel afwachten en dan verder te kijken.

De heer **Bond** (ged.) weet dat de meerderheid van de gemeenteraad in Zandvoort de komst van de F1 ambieert. De gemeente heeft met de circuitdirectie het initiatief genomen. Zij moeten de Internationale Autosport Federatie overtuigen en voldoende budget bijeenhalen. Als de keuze positief uitvalt, komt het voorstel op de agenda. De discussie komt nu te vroeg. De provincie stelt zich positief afwachterend op en heeft benadrukt dat er geen provinciaal geld beschikbaar is.

De heer **Klein** (CU/SGP) vraagt waarom de provincie positief is.

De heer **Bond** (ged.) heeft de gemeente en de directie succes gewenst en aangegeven dat er de provincie niet meebetaalt. Dit is van belang voor de business case.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) meent dat er geen directe provinciale bijdrage is, maar dat er indirect wel rekeningen komen voor handhaving, schade aan het milieu et cetera.

- 370 De heer **Bond** (ged.) memoreert dat de mens het meest lijdt door het lijden dat hij vreest. De gemeente heeft de milieuvergunning afgegeven. De provincie heeft als voorwaarde gesteld dat de milieuvergunning met alle voorwaarden leidend is. Deze wordt zeer streng gemonitord en gehandhaafd.
- 375 Mevrouw **Vermaas** (PvdD) meent dat de milieuvergunning mogelijk niet meer actueel is, vandaar de vraag naar aanvullend onderzoek.
- De heer **Bond** (ged.) verwijst deze vraag naar gedeputeerde Tekin.
- 380 GS willen het bestaan van het circuit niet ter discussie stellen. Het agendapunt betreft de komst van de F1 naar Zandvoort. Het standpunt van GS is duidelijk. Gedeputeerde merkt op dat de ervaringen in de autosport leiden tot technische ontwikkelingen in de autoveiligheid.
- 385 Mevrouw **Jellema** (PvdA) wil niet dankbaar zijn voor eventuele bijeffecten van ernstige raceongevallen.
- De heer **Tekin** (ged.) herhaalt dat de gemeente Zandvoort het bevoegd gezag is en de actualiteit van de vergunning moet beoordelen. Zo zijn de afspraken nu eenmaal.
- 390 De bewijslast ligt bij de circuitorganisatie. Als de F1 onder de huidige milieuvergunning kan doorgaan, hoeft er niets te veranderen. Als dit niet zo is, is de situatie anders. In de brief hebben GS de bevoegdheden en de formele positie beschreven. Een niet-bevoegd orgaan moet zich niet mengen in vergunningsdiscussies.
- 395 De Wet Milieubeheer is nu nog niet relevant. Als de F1 doorgaat en de provincie komt aan zet, zal de provincie de effecten in beeld brengen voor het milieu en het stiltegebiedenbeleid. Er is nog geen indicatie dat het stilteplan verandering behoeft. De circuitsituatie is daarin verwerkt.
- Mevrouw **De Groot** (SP) leest in het Decisio-rapport dat de pits bijvoorbeeld in NNN-gebied en bij de duinmeren komen. Dat kan sowieso niet.
- 400 De heer **Tekin** (ged.) wil niet vooruitlopen op een eventueel verzoek. Er zijn twee opties, waarvan één waarschijnlijk op provinciaal niveau ligt. GS wachten af of en welke vraag er komt. PS kunnen GS in dat geval bevragen op de stellingname.
- 405 Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt welke milieu- en natuurvoorwaarden GS hebben meegegeven voor de komst van de F1.
- De heer **Tekin** (ged.) heeft nog niets meegegeven, omdat er nog geen voorstel ligt.
- 410 De heer **Bond** (ged.) vult aan dat de gesprekken puur informatief waren. GroenLinks heeft hierover schriftelijke vragen gesteld, onder andere over zijn aanwezigheid bij de overhandiging van het rapport. Hij benadrukt dat hij daar niet bij was.
- De **voorzitter** memoreert dat de inspraak over dit onderwerp in de vorige vergadering. Vandaag is nog een ingekomen brief aan de commissie toegestuurd.
- 415
- TWEDE TERMIJN
- De heer **Van der Sluijs** (PVV) hoopt dat het dossier pas weer wordt geagendeerd als er een concrete aanvraag is.
- 420 De heer **Klein** (CU/SGP) betreurt het dat de provincie de gemeente Zandvoort geen signaal wil geven over het Natura 2000-gebied, de beperkte ruimte en de aanpalende stiltegebieden.
- Mevrouw **Pels** (GroenLinks) ondersteunt dit pleidooi en is blij dat er steun is voor nader onderzoek naar de huidige situatie.
- 425
- De heer **Bouberg Wilson** (ONH) benadrukt dat hij op dit moment niet voor nader onderzoek is.
- De heer **Struben** (D66) ziet op dit moment ook geen aanleiding voor onderzoek. GS moeten eerst een uitspraak van PS hebben, voordat een inhoudelijk standpunt wordt ingenomen. Die uitspraak is er nog niet, omdat geen verzoek voorligt.
- 430

Mevrouw **Jellema** (PvdA) onderstreept het belang van het uitzetten van een geurvlag en roept alle partijen op zich te bezinnen voordat ze hieraan beginnen.

435 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) sluit zich aan bij de vorige sprekers.

440 De heer **Tekin** (ged.) wil vooraf geen restricties meegeven en ziet vanuit zijn portefeuille geen mogelijkheid om te reageren. Er ligt alleen een rapport van een derde organisatie. De bewijslast ligt bij het circuit en de gemeente. Als GS een formeel verzoek ontvangen, worden PS daarvan in kennis gesteld.

De heer **Bond** (ged.) merkt dat er in PS een ruime meerderheid voor de komst van de F1 is, los van alle voorwaarden die zijn gesteld.

445 De **voorzitter** rondt de bespreking over de *Ingekomen mail n.a.v. beantwoording Statenvragen 103-2016 met rapport haalbaarheid F1 Circuit Zandvoort* voor dit moment af.

5. Rondvraag gedeputeerde Bond en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

450 Er zijn geen vragen voor de heer Bond.

455 De heer **Bond** (ged.) meldt dat op vrijdag 20 april in Almere een seminar plaatsvindt over de Brexit en visserij. Hij nodigt de commissieleden hiervoor uit. Geïnteresseerde Statenleden kunnen zich bij hem melden voor aanvullende informatie.

6b. Milieu/Mobiliteit: Discussienota PvdD over Milieuzones in de provincie

De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking. Hierbij zijn ook de leden van de commissie Mobiliteit & Financiën uitgenodigd.

460 COMMISSIEBEHANDELING

465 De heer **Zoon** (PvdD) dankt de commissie voor de gelegenheid om het woord te voeren over dit dossier. Luchtkwaliteit wordt steeds belangrijker, ook voor wetenschappers en de lokale overheid. Zo worden bijvoorbeeld milieuzones ingesteld. Deze milieuzones worden steeds verder opgerekt en raken de provinciale verantwoordelijkheid. De provincie moet overwegen of het instellen van milieuzones helpen bij het verwezenlijken van milieu- en luchtkwaliteitsdoelstellingen en het halen van de bijbehorende normen in bewoond gebied. Dit is een langetermijndiscussie. Het Rijk spoort gemeenten nu aan om eenduidigheid te betrachten in de milieuzones, terwijl dit eigenlijk een provinciale rol is. Amsterdam en de MRA en enkele andere gemeenten zijn ermee bezig. De heer Zoon is benieuwd naar de mening van de commissieleden over milieuzones.

470 Mevrouw **Jellema** (PvdA) is voor de maatregel "milieuzone". Ten aanzien van een provinciale rol in het eenduidiger maken van gemeentelijke milieuzones merkt ze op dat het logischer is om dit via de VNG af te stemmen. Ze is benieuwd naar de ideeën van GS hierover.

475 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) ziet dat milieuzones inmiddels gemeengoed zijn, waarbij het invoeren van een landelijk en eenduidig systeem wel van belang is. Als de provincie hierin een nuttige rol kan vervullen, is dat het overwegen waard, maar het is eerder een zaak voor het kabinet. Hij ziet een overstap naar alternatieve energiebronnen bij auto's en denkt dat een milieuzone slechts tijdelijk effectief zal zijn.

480 De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt of dit wel een provinciaal onderwerp is. De PVV is tegen milieuzones, omdat het betutteld werkt, de milieueffecten niet duidelijk zijn en buitenlandse kentekens buiten schot blijven. De zones raken maar 2% van het wagenpark en vooral de lagere inkomensgroepen. Hij refereert aan een enquête van De Telegraaf, waarin wordt gerept van een "hobbyprojectje om autootje te pesten" en een "manier om burgers geld uit de zak te kloppen".

485

Mevrouw **Rommel** (VVD) is meer voor stimuleren dan voor verbieden. De VVD is tegen milieuzones en zien hierin geen taak voor de provincie.

490 Mevrouw **Alberts** (SP) vindt het verbeteren van de luchtkwaliteit heel belangrijk. Fijnstof en ultrafijnstof zijn het nieuwe asbest. Financiële argumenten moeten worden afgewogen tegen gezondheidsschade. Ze wil leren van de aanpak van asbest en het grote schadelijke effect van ultrafijnstof niet ontkennen.

495 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt of de SP weet dat het effect van milieuzones niet is aangetoond en dat de wind tot verschillen in luchtverontreiniging leidt.

500 Mevrouw **Alberts** (SP) ziet dat als excuus om niets te doen. De provincie moet in actie komen, bijvoorbeeld met een milieuzone rond Schiphol of het Noordzeekanaalgebied (NZKG). Ondanks dat het waait, is er luchtvervuiling. Die moet worden aangepakt. Ze vraagt zich af wat de provincie toevoegt als nu wordt ingezet op een landelijk gelijktrekken van de milieuzones en wil geen dubbel werk doen. De staatssecretaris heeft opdracht gegeven tot eenduidigheid. Als het Rijk niets doet, moet de provincie in actie komen.

505 De heer **Klein** (CU/SGP) meent dat milieuzones een effectieve manier zijn om uitstoot van schadelijke stoffen te beperken. Hierbij wordt een auto niet als melkkoe gebruikt, maar worden verborgen maatschappelijke kosten meegewogen in maatschappelijke keuzes. Hij steunt het idee van een milieuzone voor het NZKG. De CU/SGP is voor een provinciale bijdrage aan een eenvoudiger systeem, maar ziet die vooral in het samenbrengen van gemeenten. Dit vraagstuk ligt op landelijk niveau.
510 Milieuzones bestaan vooral in stedelijke gebieden, dus de heer Klein wil de steden de regie laten nemen. Hij denkt niet dat het nuttig is om op provinciaal niveau zo'n maatregel in te voeren.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vindt het een sympathiek voorstel, maar ziet geen rol voor de provincie in het verminderen van de fijnstof.

515 Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vindt een milieuzone een goede manier voor het verbeteren van de luchtkwaliteit en vindt dat de provincie daarin een rol heeft. De provincie moet verantwoordelijkheid nemen voor de provinciale wegen, hetgeen overigens wel complex is. De provincie moet deelnemen aan de gesprekken om op te komen voor het milieu en de situatie voor burgers zo duidelijk mogelijk te maken. Ze ziet varend ontgassen ook als een soort milieuzone en hoopt dat de provincie iets dergelijks voor auto's en scooters kan bewerkstelligen.

525 De heer **Struben** (D66) beaamt dat het verbeteren van luchtkwaliteit heel belangrijk is. De provincie onderneemt al actie. Hij denkt dat alle partijen voor het verbeteren van de gezondheid van mensen zijn. Hij is voor eenduidigheid en is blij met de opdracht van de staatssecretaris daartoe. Het is mooi als het besef over vervuiling ook doordringt in de auto-industrie. De rol van de provincie is beperkt.

530 De heer **De Kam** (CDA) onderstreept dat een goede luchtkwaliteit van groot belang is en dat er uiteraard stappen gezet moeten worden om die te verbeteren. Een milieuzone is een goed instrument voor gemeenten. Het CDA is niet voor een verplichting tot milieuzones of een provinciale milieuzone, omdat dit afbreuk doet aan het draagvlak voor milieuvriendelijke maatregelen. De rol van provincies is beperkt tot het delen van kennis en ervaring tussen gemeenten.

535 De heer **Tekin** (ged.) dankt de PvdD voor de discussienota. Luchtkwaliteit staat bij GS hoog op de agenda. Hij is blij met de internationale afspraken over varend ontgassen. Na het provinciale initiatief om de PRV op dit punt aan te passen, is Europa uiteindelijk gevolgd. Er is een taskforce in voorbereiding, waarvan gedeputeerde voorzitter wordt. Meer nieuws hierover volgt op een later moment.

540 De nota vraagt om aandacht voor milieuzones op provinciale wegen en de rol van de provincie richting het Rijk. Het IPO heeft de staatssecretaris om eenduidigheid gevraagd naar aanleiding van de situatie in het LNG-vervoer. In Noord-Holland heeft alleen Amsterdam een milieuzone. Een provinciale milieuzone is veel lastiger, omdat er verschillende categorieën wegen in vallen. Wellicht is een insteek op het beperken van snelheid op de provinciale weg beter. GS benaderen het liever vanuit de praktische kant.

545 GS kennen de ultrafijnstofproblematiek en steunen bijvoorbeeld het RIVM-onderzoek naar ultrafijnstof rondom Schiphol. Aan de Alderstafel zal gedeputeerde voorstellen om de gezondheidsonderzoeken van de GGD Amsterdam na ruim tien jaar te laten herhalen. Dit levert nuttige input op voor de nieuwe afspraken. GS zijn vanuit verschillende dossiers dus hard bezig met luchtkwaliteit. De heer Tekin memoreert de technische briefing over luchtkwaliteit op 25 juni. Daarin
550 wordt ook aandacht besteed aan het Nationaal Actieplan Luchtkwaliteit.

De **voorzitter** stelt voor indieners van discussienota's één minuut extra spreektijd te geven. De commissie stemt hiermee in.

- 555 De heer **Zoon** (PvdD) hoort veel overeenstemming in de reacties over het mogelijke provinciale beleid, juist over een verbindende rol. Er zijn provinciale wegen binnen stedelijk gebied waar de provincie wel een rol heeft. Hij inventariseert na de vergadering bij de andere partijen de mogelijkheden om tot een initiatiefvoorstel te komen en is blij met de actie vanuit het IPO en GS.
- 560 Mevrouw **Jellema** (PvdA) vraagt of de actie alleen bij het IPO ligt of ook bij de VNG.
- De heer **Tekin** (ged.) heeft het IPO als gesprekspartner en is blij dat het IPO knelpunten op gemeentelijk niveau adresseert, zoals met de verschillende milieuzones voor LNG-vervoer. Hij verwacht dat de staatssecretaris in gesprek is met de VNG en een signaal van het IPO helpt daarbij.
- 565 De **voorzitter** rondt de bespreking over de *Discussienota PvdD over Milieuzones in de provincie* voor dit moment af.
- 6c. Milieu: Discussienota 50PLUS Gebruik gegevens satelliet Tropomi**
- 570 De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft als eerste 50PLUS het woord voor een toelichting.
- TOELICHTING
- Mevrouw **De Meij** (50PLUS) heeft de discussienota opgesteld om aandacht te vragen voor de motie Vreemd. Deze betreft het gebruiken van gegevens van satelliet Tropomi om inzicht te krijgen in de uitstoot van broeikasgassen. Ze vraagt of GS en de andere politieke partijen bereid zijn om de gegevens van deze satelliet te gebruiken om tot een doelgerichte aanpak te komen.
- 575
- COMMISSIEBEHANDELING
- De heer **Bouberg Wilson** (ONH) meent dat de precisie van de gegevens bepalend is voor het nut ervan voor de provincie. Hij steunt een onderzoek naar de effectiviteit van deze gegevens.
- 580
- De heer **Klein** (CU/SGP) steunt het idee, maar is benieuwd wat de informatie toevoegt aan de al beschikbare gegevens.
- 585 Mevrouw **Vermaas** (PvdD) sluit zich in verband met de spreektijd aan bij het betoog van de heer Klein. Het is een interessant initiatief.
- Mevrouw **Pels** (GroenLinks) ondersteunt het initiatief van 50PLUS.
- 590 Mevrouw **Alberts** (SP) vertrouwt erop dat de provincie sowieso alle nuttige nieuwe gegevens gebruikt die beschikbaar komen. Zij steunt het initiatief.
- De heer **Van der Sluijs** (PVV) vindt de discussie prematuur tot er concrete bruikbare informatie is.
- 595 De heer **De Kam** (CDA) complimenteert 50PLUS met de nota en steunt het initiatief. Misschien kan het onderzoek de vorm krijgen van een presentatie door een expert in een commissievergadering.
- Mevrouw **Jellema** (PvdA) vraagt of de gegevens openbaar zijn, hoe waardevol ze zijn voor de provincie en wat de kosten zijn. Het is mooi dat wetenschap voorafgaat aan beleid. Ze is benieuwd naar de reactie van GS.
- 600
- De heer **Struben** (D66) wil als het kan graag gebruikmaken van de gegevens.
- Mevrouw **Rommel** (VVD) vraagt of en hoe de provincie de gegevens van Tropomi kan gebruiken.
- 605
- De heer **Tekin** (ged.) betreurt het dat de motie Vreemd van de agenda is gehaald. Hij heeft de satelliet besproken in het PAS-overleg. Er is geen relatie met de PAS. De satelliet is net gelanceerd en komt één keer per dag langs. Het betreft nu nog onderzoeksdata, die nog niet openbaar zijn en die te grof en qua gebied te groot zijn. In de nabije toekomst zijn de gegevens wellicht wel bruikbaar. GS zijn wel aan het denken gezet en hebben erover gesproken met het RIVM.
- 610
- De **voorzitter** concludeert dat een niet-ingediende motie wel leidt tot verscherping van beleid.
- Mevrouw **De Meij** (50PLUS) stelt voor de motie op een gunstig moment in te dienen. Ze gaat ervan uit dat GS PS op de hoogte houden van de ontwikkelingen.
- 615

De heer Tekin (ged.) houdt de motie in portefeuille, maar kan geen tijdspad toezeggen.

De heer Van der Sluijs (PVV) wil het onderwerp niet iedere commissievergadering bespreken.

De voorzitter rondt de bespreking over de *Discussienota PvdD over Milieuzones in de provincie* voor dit moment af.

7. Rondvraag gedeputeerde Tekin en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

De heer Struben (D66) stelt voor om een werkbezoek te organiseren naar de luchthaven Lelystad gezien de betekenis ervan voor Noord-Holland. De commissie stemt hiermee in.

Mevrouw Vermaas (PvdD) wil graag dat daarbij ook vertegenwoordigers van de bewonersorganisaties worden uitgenodigd die de regering adviseren over dit dossier.

De voorzitter vraagt wie de voorbereiding van het werkbezoek ter hand wil nemen. Mevrouw Rommel en mevrouw Vermaas en de heren Kramer en Struben melden zich aan.

De heer Tekin (ged.) meldt dat het HVC-rapport over geuroverlast gereed is. HVC organiseert op 14 mei een open avond. De klagers worden vooraf geïnformeerd. Gedeputeerde en PS zijn van harte welkom.

De commissieleden zijn van harte welkom bij de derde stiltetafel over Grootslag op woensdag 16 mei vanaf 12.00 uur. De uitnodiging volgt.

Minister Van Nieuwenhuizen komt op maandagmiddag 23 april naar West-Friesland. Gedeputeerde is een deel van de PS-vergadering dus afwezig. De MER Schiphol is helaas weer uitgesteld. Woensdag 18 april spreekt gedeputeerde in de Tweede Kamer over de governance. Hij stuurt de commissie een afschrift van zijn position paper.

De heer Tekin is blij dat inmiddels een oplossing is gevonden voor de Naardertrekvaart. De voorzitter van de regio stuurt de roeivereniging de afspraken schriftelijk toe. Deze brief komt in afschrift ook naar PS. Desgevraagd licht gedeputeerde toe dat het onderscheid tussen laag- en hoogseizoen groter is gemaakt en dat in het laagseizoen de sluisbediening om 17.00 uur stopt in plaats van om 19.00 uur.

In het BOT-overleg over NNN is veel gesproken over de vragen van GroenLinks. Gedeputeerde biedt PS-leden die dat willen de mogelijkheid om hierover een-op-een door te praten.

8. A-agenda Water

8a. Water: Voordracht zienswijze financiële stukken GR Waddenfonds

De voorzitter licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking.

De heer De Kam (CDA) vraagt of mevrouw Rommel duidelijk wil aangeven of zij namens de VVD of namens het AB van het Waddenfonds spreekt.

Mevrouw Rommel (VVD) merkt op dat mevrouw Van Langen de VVD-woordvoerder op dit dossier is.

COMMISSIEBEHANDELING

Mevrouw Van Langen (VVD) geeft aan dat de voordracht als hamerstuk naar PS kan worden doorgeleid.

De heer Rook (D66) ziet graag meer concrete en inhoudelijke toelichting bij de 30 miljoen overhevelingen en de verschillende beoordelingsregimes voor de thematische en de majeure projecten.

Mevrouw Jellema (PvdA) is akkoord met de voordracht, met in achtneming van de opmerkingen in het recente Rekenkamerrapport.

De heer De Kam (CDA) vraagt of de voordracht is opgesteld door het DB of het AB van het Waddenfonds en of het zorgelijk is dat maar een derde van het budget is uitgegeven in 2017. Hij wil weten of het in 2018 wel wordt uitgegeven en wat er met het geld dat overblijft gebeurt.

De heer Van der Sluijs (PVV) betreurt de uitgave voor het project De Rechte Weg. Hij hoopt dat GS ook zelf dit soort aanvragen blijven beoordelen en niet alles overlaten aan experts. De PVV had dit geld graag uitgegeven aan natuur of dieren en vertrouwt erop dat GS leren van het verleden. De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid naar PS.

Mevrouw **De Groot** (SP), de heer **Kramer** (GroenLinks), de heer **Klein** (CU/SGP) en mevrouw **De Meij** (50PLUS) geven aan dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar PS.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) is blij met het pleidooi van de PVV om meer te doen voor dieren en natuur. Naar aanleiding van de jaarstukken vraagt ze naar de vertraging in het project VisWad, dat beoogt garnalenbevissing te verminderen door het opkopen van vergunningen. Omdat de PvdD door de spreektijd heen is, kan ze haar twee resterende vragen niet stellen.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) doet de suggestie aan de voordracht toe te voegen dat de provincie geen zienswijze indient, ervan uitgaande dat de aanbevelingen van de Rekenkamers in 2018 en 2019 worden geïmplementeerd.

De heer **Loggen** (ged.) zegt toe de vraag over de stand van zaken van het project VisWad schriftelijk te beantwoorden. Hij vraagt mevrouw Vermaas haar andere twee vragen te mailen en zal deze ook schriftelijk beantwoorden.

Het Waddenfonds is overgestapt op "Grote Stenen" en meerjarige programmering. Daar is volume voor nodig, vandaar het budget van 30 miljoen. Er vloeit geen geld weg en er wordt geen geld teruggestort. Een derde van het budget gaat via de reguliere manier van openstellingen, twee derde gaat via het investeringskader. Dat heeft een eigen dynamiek. Er is geen verschil in toetsing van projecten, wel in de aanloop. Soms zijn er te weinig aanvragen, dan valt het overblijvende geld terug in de algemene reserve voor bijvoorbeeld een extra of een nieuwe openstelling. Dit is niet zorgelijk, want het is niet ieder jaar het geval. De Rekenkamer heeft hierover ook geen opmerking gemaakt. De Kwaliteitscommissie beoordeelt de projectaanvragen. Daarna volgt een ambtelijke toets en behandeling in het DB. Dit alles leidt tot het definitieve oordeel. Gedeputeerde verlaat zich daarin op het oordeel van de experts. Persoonlijke smaak weegt hierin niet mee, alleen onderbouwde argumenten kunnen tot afwijzing leiden.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) herhaalt dat een project zoals De Rechte Weg geen enkel doel dient en dat het geld beter aan het opkopen van garnalenrechten kan worden besteed.

De heer **Loggen** (ged.) legt uit dat de provincie Groningen een ander probleem heeft dan Noord-Holland: er zijn weinig toeristen en projecten. Een aardkundig monument met internationale uitstraling is een mooie trekpleister en stimulans voor de economie. Er zijn nu nog geen cijfers over het effect van dit project.

Gedeputeerde verwijst inzake de aanvulling die ONH voorstelt naar het antwoord van GS. Alle aanbevelingen moeten voor de zomer ingevoerd zijn. Over het enige nog openstaande punt 1a is op 26 april een gesprek met de Rekenkamer.

De **voorzitter** concludeert dat de *Voordracht zienswijze financiële stukken GR Waddenfonds* als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 23 april.

9. B-agenda Water

9a. Water: Uitvoeringsprogramma Watervisie 2021, voortgangsverslag maart 2018

De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking. De vooraf gestelde technische vragen van ONH en D66 zijn beantwoord.

COMMISSIEBEHANDELING

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) is blij met de goede vorderingen van het Uitvoeringsprogramma Watervisie 2021 die blijken uit het voortgangsverslag maart 2018.

De heer **Rook** (D66) is blij dat het programma op koers ligt. Waterkwaliteit van oppervlaktewater is een belangrijk onderwerp. De evaluatie gaat niet in op de status van de ecologische provinciale wateren. D66 vraagt wat de status en de resultaten daarvan zijn, inclusief de financiële component.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) vraagt of de heer Rook ook een overzicht van de KRW-status van alle 84 oppervlaktewaterlichamen wil hebben.

De heer **Rook** (D66) meent dat PS dit al ontvangen, met een nulmeting en een monitoringsplan.

Mevrouw **Rommel** (VVD) is blij met het duidelijke overzicht en de vorderingen.

- 740 Ook de heer **Voskuil** (PvdA) is blij met de progressie op veel onderdelen. Hij hoopt dat de uitkomsten van de test bij de Eemdijk worden meegenomen in het ontwerp van de Markermeerdijken en vraagt of de meetwaarden van drukdrainage op korte termijn vrijgegeven kunnen worden voor verder onderzoek.
- 745 Mevrouw **Koning** (CDA) dankt GS voor het voorleggen van dit uitvoeringsprogramma aan PS. Het is goed om op de hoogte te zijn van de stand van zaken. Ze vraagt aandacht voor het behoud van voldoende zoet water en wil weten wanneer de onderzoeken hiernaar en de eventuele verdere plannen hierover gereed zijn.
- 750 De heer **Van der Sluijs** (PVV) heeft geen opmerkingen over de brief.
- 755 Mevrouw **Alberts** (SP) meent dat de Noordzeekust al "de gouden rand van Nederland" is en vraagt wat GS daarmee bedoelen, zeker omdat er bijvoorbeeld geen recreatiewoningen in zouden passen. Ze wil weten welke nadelige effecten het peilbesluit voor de buitendijkse gebieden kan hebben.
- 760 De heer **Kramer** (GroenLinks) is blij met het mooie overzicht, maar wil meer vaart zetten in het aantal schone zwemplekken. Hij hoopt dat het werkbezoek over bodemdaling versnelling in de aanpak teweeg zal brengen en tot meer concrete acties leidt. Hij gaat ervan uit dat in de begroting voor 2019 voldoende middelen worden gereserveerd voor het programma Natuurvriendelijke Oevers.
- 765 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) dankt GS voor het programma en pleit voor een discussie met de waterschappen, omdat in de toekomst in verband met bodemdaling geen sprake meer zal zijn van "peil volgt functie". Dit kan leiden tot herschikking van functies in met name de landbouw. Het is goed dat er een taskforce Bodemdaling komt.
- De heer **Klein** (CU/SGP) leest in het duidelijke overzicht dat voor drie dingen de financiering niet rond is en vraagt hoe GS dit willen oplossen.
- 770 De heer **Loggen** (ged.) meldt dat het overzicht van alle oppervlaktewateren in het derde kwartaal beschikbaar is.
- De financiële consequenties van alle onderdelen komen via de Kaderbrief en de begroting naar PS, deels al op korte termijn. In motie 110 is inderdaad nog niet alles geregeld.
- 775 Voor de Markermeerdijken bezien GS steeds de provinciale opgave en de mogelijke faalmechanismen en bepalen dan de beste aanpak. Zo is bij Uitdam gekozen voor een pilot, omdat het kader voor de Markermeerdijken spreekt van een sober en doelmatig ontwerp en het toepassen van nieuwe technieken kostprijsverhogend werkt. Ontwerpen worden zo goed mogelijk ingepast in de ruimtelijke kwaliteitsaspecten. Per keer en per segment van het tracé van 33 kilometer wordt de beste methode bepaald.
- 780 De heer **Voskuil** (PvdA) zag in het Eemdijk-onderzoek dat het, tegen de verwachting in, goedkoper kan terwijl het niet uitmaakt voor de sterkte. Hij vraagt of deze informatie nog kan worden meegenomen of dat het kader al gereed is.
- 785 De heer **Loggen** (ged.) benadrukt dat het waterschap verantwoordelijk is voor dit proces. Leidend is steeds de gevoeligheid van de omgeving. Per locatie moet worden bezien wat past. Hij weet dat dit een zeer zorgvuldig proces is.
- De heer Loggen zegt toe de vraag over de beschikbaarheid van open data over bodemdaling schriftelijk te beantwoorden.** Hij beaamt dat open data ook voor andere doeleinden beschikbaar moet zijn, tenzij er een zwaarwegende reden is om dat tijdelijk niet te doen.
- 790 Het behouden van voldoende zoet water is een urgent punt. De vraag ernaar neemt alleen maar toe. De onderzoeken zijn rond 2021 gereed.
- 795 De gouden rand van Nederland betreft niet de ruimtelijke ordening, maar bijvoorbeeld de projecten van Kust voor kracht, die juist goed passen in de openbare ruimte. GS willen het strand voor 100% in publiek bezit houden, maar staan waar mogelijk wel aan de lat voor verbeteringen. Gedeputeerde noemt de Hondsbossche zeekering als mooi voorbeeld van goudbeslag, door het combineren van de verdedigingsopgave, de recreatieve doelen en de natuuropgave.
- Mevrouw **Alberts** (SP) is blij met deze duiding van het begrip "gouden rand".
- 800 De heer **Loggen** (ged.) legt uit dat het peilbesluit met uitzakkend water effect heeft in havens en met

het opzetten ervan de buitendijkse gebieden raakt. De provincie garandeert de veiligheid binnen de dijken.

Het aanwijzen van zwemplekken is een samenspel tussen provincie en gemeenten. Het uitbreiden hiervan is wel het streven, maar lukt niet altijd.

805

Mevrouw **Koning** (CDA) hoort dat 50PLUS af wil van "peil volgt functie", maar meent dat in een gebied eerst de functie moet worden veranderd voordat het peil kan volgen.

810

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) beaamt dat dit fysiek klopt, maar wil dat deze discussie gevoerd wordt zonder alleen rekening te houden met de landbouwbelangen.

815

De heer **Loggen** (ged.) vult aan dat Noord-Holland een pilot over "functie volgt peil" doet. Hij wil de effecten daarvan afwachten. Bodemdaling krijgt steeds meer aandacht. GS stellen momenteel een spoorboekje op met de stappen die in 2018 nog worden gezet. Het leerzame en aangename werkbezoek heeft hiervoor ook inspiratie geleverd. Gedeputeerde benadrukt dat alle partijen in een gebied bij deze ontwikkelingen moeten worden betrokken.

820

De **voorzitter** rondt de bespreking over het *Uitvoeringsprogramma Watervisie 2021, voortgangsverslag maart 2018* voor dit moment af.

9b. Water: brief inspreker met Visiedocument Water als defensie

De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft allereerst twee sprekers het woord.

825

INSPRAAK

De heer **De Wildt** (bewoner Markenbinnen) roept de politiek op om echt in gesprek te gaan met de betrokken burgers en organisaties. Het visiedocument Water als defensie is een afgewogen verhaal, waarin naast de bodemdaling ook cultuur en recreatie zijn betrokken. Uiteraard heeft het plan gevolgen voor de landbouw. Zijn bijdrage is als bijlage 1 bij dit verslag gevoegd.

830

De heer **De Kam** (CDA) vraagt of de heer De Wildt pessimistisch is geworden over de politiek door de brief die hij heeft ontvangen. De heer **De Wildt** beaamt dit.

835

De heer **Rook** (D66) vraagt of de infrastructuur of de funderingen het belangrijkste zorgpunt zijn. De heer **De Wildt** legt uit dat rioleringsleidingen afbreken door bodemdaling, waardoor veel water ontsnapt.

840

De heer **Kramer** (GroenLinks) ziet in het plan veel voorstellen met bijbehorende kosten en vraagt wat in ieder geval noodzakelijk is voor een pilot. De heer **De Wildt** wil graag in gesprek over het plan, maar benadrukt dat in ieder geval het waterpeil omhoog moet. Ook zullen er greppels moeten komen om van bovenaf water in het veen te brengen. Gras onttrekt door verdamping water aan het veen, dat daardoor verdroogt.

845

Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt wat in de brief staat en welke argumenten worden gegeven. De **voorzitter** merkt op dat de brief bij de stukken is gevoegd. De heer **De Wildt** beaamt dit.

850

Mevrouw **Rommel** (VVD) betreurt het dat de heer De Wildt zo teleurgesteld is en vraagt of de visie is besproken met belanghebbenden in het gebied. De heer **De Wildt** legt uit dat alle grondeigenaren het plan hebben ontvangen, maar dat ze niet allemaal hebben gereageerd. Men staat niet te springen als er geen financiële compensatie is, maar enkele boeren willen in gesprek over andere mogelijkheden. In de brief van GS staat geen enkel argument, alleen een afwijzing.

860

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) meent dat er geen overeenstemming is over het peil en de feitelijke gevolgen en vraagt hoe dat komt. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) vindt bijvoorbeeld dat er geen risico's zijn voor de funderingen. De heer **De Wildt** legt uit dat het waterschap uitgaat van een waterpeil ten opzichte van het oppervlaktewater, maar in de praktijk onttrekt gras water aan de grond. Er is een nieuwe grassoort die tot 1,25 meter diep wortelt, waardoor de bodem in de zomerperiode tot 1,5 meter wordt ontwaterd. In combinatie met het neerslagtekort is het grondwaterpeil dus veel lager.

De heer **Voskuil** (PvdA) vraagt of de heer De Wildt contact heeft gehad met de andere betrokken partijen. De heer **De Wildt** heeft de gemeente Alkmaar op de hoogte gebracht. Volgende week is

865 daar een hoorzitting. De gemeente is positief over de meekoppelkansen voor bijvoorbeeld de Stelling van Amsterdam en de wandelroute door de polder. Het plan is nog niet besproken in de gemeenteraad.

870 Mevrouw **Vermaas** (PvdD) vraagt of er contact is geweest met HHNK, en met Staatsbosbeheer over mogelijke financiële compensatie. De heer **De Wildt** heeft in januari al gemeld dat de voorkeur van de bewoners uitgaat naar een casemanager vanuit de provincie, die met de verschillende gremia overlegt. Hij heeft het HHNK geïnformeerd over het plan, maar heeft geen reactie ontvangen. Er is wel een presentatie aan een groep medewerkers van het HHNK gegeven. De gebiedsmanager van veenweidegebieden van Staatsbosbeheer heeft geen geld om gronden aan te schaffen, maar is wel bereid om een vrijwilligersgroep te leiden die landschapsbeheer doet.

875 INSPRAAK

880 De heer **Rol** (bewoner Markenbinnen) spreekt in over de zorgen van bewoners over de fundamenteën van hun huizen en doet de suggestie om een nazorgfonds in te richten om eventuele schade aan woningen te financieren. De realiteit is anders dan de papieren werkelijkheid van het waterschap. Zijn bijdrage is als bijlage 2 bij dit verslag gevoegd.

885 De heer **Voskuil** (PvdA) vraagt of het grillige verloop in het waterpeil tot actie bij het HHNK heeft geleid. De heer **Rol** merkte dat het peil in de periode erna stabiel was, maar dat dit lastig te handhaven is. Complicatie is het feit dat een aantal stuwen door één agrariër naar eigen goeddunken wordt bediend.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vraagt of de peilverlaging wordt gedaan voor één agrariër, die nu bovendien is gestopt. De heer **Rol** beaamt dit. Met deze persoon zijn in de afgelopen twintig jaar veel handhavingsproblemen geweest. Er lopen drie rechtszaken tegen hem.

890 Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt of de conditie van het veenweidegebied is verslechterd door deze peilverlaging of door het algemene agrarische beleid. De **voorzitter** wil geen individuele gevallen bespreken.

895 De heer **Rook** (D66) vraagt of de bewoners het peil opnieuw willen laten meten en monitoren door een andere partij. De heer **Rol** heeft de indruk dat de ambtelijke inspectie van vorig jaar correct en nauwkeurig is. Er zijn grote afwijkingen in drooglegging geconstateerd. Hij benadrukt dat het probleem zich toespitst op één van de tien boeren in het gebied.

900 Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt of iedereen bereid is tot de in de visie beschreven grondruil en welke rol de provincie hierin moet spelen. De heer **Rol** legt uit dat het document is bedoeld als discussiestuk. Het heeft de voorkeur om in een gebiedsgerichte aanpak de ambities van alle stakeholders te inventariseren. Grondruil is daarin een optie.

905 De **voorzitter** dankt beide sprekers voor hun bijdrage.

EERSTE TERMIJN

910 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) betreurt het feit dat GS het integrale plan van de sprekers hebben afgewezen. Zij hoorde hier pas kort voor de vergadering over. Los van praktische uitvoerbaarheid en financiële haalbaarheid vraagt ze of GS delen van het plan tot uitvoering kunnen brengen. Ze pleit voor een voortrekkersrol van de provincie in dezen.

915 Mevrouw **De Groot** (SP) sluit zich hierbij aan. De provincie heeft veel geld gereserveerd voor het tegengaan van bodemdaling in veenweidegebieden en dit is een mooie gelegenheid om dat budget in te zetten. Het is de moeite waard om te bezien wat de provincie kan doen voor Markenbinnen, zodat zowel de problemen van de bewoners als het probleem van de daling van het veenweidegebied worden opgelost.

920 De heer **Klein** (CU/SGP) vraagt zich af of het voorliggende plan de juiste oplossing op het juiste moment is. Hij wil allereerst het peilbesluit handhaven en vraagt GS of dit gebeurt en of zij daarin een rol kunnen spelen. De provincie moet een oplossing zoeken voor alle veengebieden. Hij snapt dat GS niet overgaan tot grootschalige uitkoop van landbouwers, maar pleit wel voor het ondersteunen van de handhaving. Het plan kan op de iets langere termijn worden meegenomen.

- 925 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) is onder de indruk van de voorliggende visie. Hij begrijpt de formele reactie van GS, maar de provincie moet iets met dit plan. Er moet een duidelijke reactie komen op de peilverschillen en de grilligheid van het peil. Het plan geeft verschillende oplossingen, onder andere met beheer door vrijwilligersgroepen. Hij vraagt of er mogelijkheden zijn om het lagere peil in het centrum van de polder te verhogen, omdat het bedrijf daar inmiddels is gestopt.
- 930 De heer **Kramer** (GroenLinks) is blij dat het zorgvuldige plan de problemen zo helder maakt. Er is veel tijd besteed aan de inventarisatie en het plan van aanpak met oplossingen. Het plan kost veel, maar de provincie moet een burgerinitiatief positief benaderen en het niet afdoen met een oppervlakkige brief, wetende dat het op korte termijn is geagendeerd. Hij ziet in het plan voldoende aanknopingspunten om in actie te komen. Naast handhaving betreft dit in ieder geval het nagaan
- 935 onder welke condities het plan kan worden omgezet in een reële pilot. De bewoners willen graag in gesprek en streven naar samenwerking tussen alle partijen. Er zijn ook verbanden met de Omgevingsvisie. Een eventuele volgende versie van het plan moet uiteraard weer worden besproken in deze commissie.
- 940 De heer **De Kam** (CDA) benadrukt dat de problematiek van de unieke Markenbinnenpolder niet uniek is. Bodemdaling krijgt steeds meer aandacht, maar er is nog geen overkoepelend plan om het aan te pakken. Hij weet niet of de omvang van deze polder het meest geschikt is voor een start in de aanpak van bodemdaling, maar GS hadden op een andere wijze moeten reageren. Het plan is een waardevolle bijdrage voor de Omgevingsvisie.
- 945 Ook de heer **Voskuil** (PvdA) uit grote waardering voor de inzet van de bewoners die positief en constructief meedenken over de toekomst van de polder. Hij heeft wel twijfels over de uitvoerbaarheid van het plan, en hoopt dat GS alsnog ingaan op de oproep om in gesprek te gaan. Hij is teleurgesteld over de instrumentele reactie van GS op het eerdere voorstel van de PvdA. Het is
- 950 lastig om in gesprek te gaan als er zaken onder de rechter zijn, maar hij meent dat gesprekken meestal leiden tot meer begrip en minder rechtszaken. Hij herhaalt de oproep om in gesprek te gaan met alle betrokkenen en wil dat de provincie hiertoe het initiatief neemt. Hij hoopt verder dat het waterschap peilbuizen gaat slaan om het peil te meten en wil in de veenweidegebieden gras met wortels tot 1,5 meter verbieden.
- 955 De heer **Rook** (D66) is benieuwd naar de uitkomst van het gesprek van gedeputeerde met de Hoogheemraad. Het is hem nog niet duidelijk of de funderingen last hebben van het waterpeil en hij hoopt dat monitoring door een andere partij mogelijk is. GS vinden dat niet nodig. D66 wil het watersysteem verder verduurzamen en het gesprek aangaan om te komen tot een gebiedsgerichte
- 960 aanpak. De heer Rook hoopt dat uit het gesprek met de Hoogheemraad is gebleken wie hierin de lead heeft.
- Mevrouw **Rommel** (VVD) is blij dat er een taskforce Bodemdaling is opgericht. Iedereen voelt het probleem en de urgentie in de veenweidegebieden. Ze heeft waardering voor het plan, maar de
- 965 provincie moet eerst bezien wat ze wil en kan met het veenweidegebied. De visie biedt een andere kijk op het gebied. De provincie gaat overal informatie ophalen. Mevrouw Rommel benadrukt dat alle stakeholders bij het proces worden betrokken. De provincie staat aan de vooravond van het traject.
- De heer **Loggen** (ged.) snapt dat een afwijzing niet prettig is, maar deze getuigt wel van realiteit. Hij
- 970 heeft in januari toegezegd om het plan te bezien, juist omdat het door inwoners is opgesteld. Hij ziet als raakvlak met de Waterportefeuille alleen de relatie met het HHNK. Raakvlakken zijn er wel met Natuur, Ruimtelijke ordening en Economie. Als er geen provinciaal doel wordt gediend, is het vreemd als de provincie de regie neemt, zeker als een plan nog niet voldragen is. Hij kent een ander project waarin de provincie al twintig jaar werkt aan een oplossing.
- 975 De heer **Rook** (D66) meent dat er in dit gebied wel provinciale doelen zijn.
- De heer **Loggen** (ged.) benadrukt dat PS bij de laatste Omgevingsvisie bodemdaling een prominentere plek hebben gegeven. GS komen met een spoorboekje met ambities voor dit jaar en
- 980 met pilots. PS kunnen daar niet zomaar iets uithalen en dat de naam "provinciaal doel" geven. Een provinciaal doel moet een goed kader hebben. Hij wil het beschikbare budget van 1 miljoen niet zomaar in één gebied investeren en alle andere doelen loslaten.
- De heer **Kramer** (GroenLinks) benadrukt dat PS dit helemaal niet voorstellen.
- 985

De heer **Loggen** (ged.) kan dit plan niet verder brengen in deze portefeuille. De raakvlakken liggen elders.

990 De heer **Kramer** (GroenLinks) meent dat gedeputeerde hier als lid van GS zit. GS hebben om pilots gevraagd.

De heer **Loggen** (ged.) geeft aan dat GS hebben gereageerd op dit plan en dat zij het niet haalbaar achten.

995 Mevrouw **De Groot** (SP) had bij haar agendaverzoek geen bepaalde gedeputeerde op het oog en had dit punt ook graag in een andere portefeuille besproken.

1000 De heer **Loggen** (ged.) herhaalt dat PS een oplossing willen voor het probleem van bodemdaling, waarvan de provincie geen eigenaar is. GS proberen door samenhang in initiatieven en pilots een antwoord op bodemdaling te vinden. Er zijn geen aanknopingspunten en investeringsmogelijkheden om dit plan nu uit te voeren. Gedeputeerde vindt het ongemakkelijk om op pad gestuurd te worden met een plan dat niet voldragen is en waarin HHNK niet gelooft. Hij heeft de zorg over de funderingen overgebracht aan de Hoogheemraad. HHNK vindt dat er ordentelijk peilbeheer plaatsvindt. Dit is deels onder de rechter, zodat GS er geen uitspraken over willen doen. Als PS meer
1005 willen doen, hoort hij graag hoe, met welke middelen en in welke tijdspanne. Het is geen rol van de provincie.

1010 De heer **De Kam** (CDA) meent dat een bewonersinitiatief nooit tot directe uitvoering leidt. Alle commissieleden wensen een gesprek. GS schrijven dat ze de maatregelen niet wensen uit te voeren, maar dat is niet wat de sprekers en PS vragen.

De heer **Loggen** (ged.) meent dat de provincie het initiatief serieus neemt, maar dat er ofwel gronden zijn om ermee aan de slag te gaan ofwel niet. Een negatief antwoord is ook een antwoord.

1015 De heer **Voskuil** (PvdA) begrijpt het betoog over de verschillende rollen, maar meent dat toezicht op gemeenten en waterschappen wel een provinciale rol is en herhaalt dat de commissie in gesprek wil.

1020 De heer **Loggen** (ged.) is op bestuurlijk niveau in gesprek met HHNK. In gesprek gaan met partijen, bijvoorbeeld over de verharde situatie die is ontstaan, kan alleen als die andere partijen de provincie deze rol gunnen. GS zijn hiertoe zeker bereid, maar kunnen zo'n gesprek niet opleggen. Daar is geen juridisch kader voor. De bereidheid van één partij is niet voldoende. De zaak die onder de rechter is betreft de interpretatie van peilbesluiten. De heer Loggen wil de uitspraak daarover
1025 afwachten en dan bezien of alle stakeholders in het gebied behoefte hebben aan een gesprek.

TWEEDE TERMIJN

De heer **Rook** (D66) vraagt of dit een toezegging is om na de rechtszaak te bezien welk gebiedsproces mogelijk is.

1030 De heer **Kramer** (GroenLinks) snapt dat een nieuw plan niet zonder meer past in lopende acties, maar wil dat GS anders omgaan met dit serieuze burgerinitiatief. Hij vraagt GS om in gesprek te gaan om na te gaan wat met het initiatief zou kunnen worden gedaan. Natuurlijk mag het niet leiden tot het voortrekken van een bepaald project, maar de provincie heeft wel behoefte aan pilots.

1035 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) begrijpt dat GS niet het volledige plan overnemen, maar hoopt op aanknopingspunten voor een pilot. Ze meent dat GS op andere dossiers wel het initiatief nemen om in gesprek te gaan en wil dat GS peilen of men genegen is delen van dit plan over te nemen.

1040 Mevrouw **De Groot** (SP) sluit zich aan bij de vorige twee sprekers. De provincie geeft allerlei Initiatiefnemers van bouwplannen de kans om hun plan voor het voetlicht te brengen, dus moet ook dit plan uitgebreid worden besproken.

1045 Mevrouw **Rommel** (VVD) meent dat de commissie het plan van de initiatiefnemers nu voldoende aandacht geeft.

Mevrouw **De Groot** (SP) vindt dat PS dat wel doen, maar weet niet of GS dat ook gedaan hebben.

1050 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) heeft gevraagd naar aanknopingspunten voor een oplossing, niet om het geheel uitvoeren van het plan. Zijn opmerking dat de reactie van GS formeel is, betekent niet dat deze onjuist is. Hij wil na de gerechtelijke uitspraak bezien of de provincie een oplossing kan vinden. Daar is de medewerking van alle stakeholders voor nodig.

1055 De heer **Loggen** (ged.) bedoelde met zijn opmerking niet dat hij na de uitspraak een gebiedsproces wil starten. Als er na de uitspraak een hulpvraag van alle stakeholders in het gebied is, kan de provincie in actie komen. Als een plan nog geen draagvlak heeft van alle partijen, vindt gedeputeerde het lastig om daarmee op pad gestuurd te worden. Hij is wel bereid om te acteren op een hulpvraag uit het gebied.

1060 De heer **Voskuil** (PvdA) is het grotendeels eens met de heer Loggen, maar vraagt of de provincie als de rechtszaak voorbij is de uitnodiging aan alle partijen toestuuft.

De heer **Loggen** (ged.) zegt hierop nog geen ja of nee. Hij wil de uitspraak afwachten, omdat hij geen precedentwerking wil creëren.

1065 De **voorzitter** rondt de bespreking over de *brief inspreker met Visiedocument Water als defensie* voor dit moment af.

9c. Water: Agenda IJsselmeergebied 2050

1070 De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking.

TOELICHTING

De heer **Voskuil** (PvdA) verwijst gezien zijn spreektijd naar de vragen en de inleiding in iBabs.

COMMISSIEBEHANDELING

1075 De heer **Rook** (D66) is blij met de Agenda IJsselmeergebied. Het is de uitkomst van een meerjarig traject. De vragen naar de rollen in de besluitvorming en de bijbehorende kosten zijn het meest relevant. Hij vraagt in nadere toelichting op het antwoord op zijn technische vraag welke wisselwerking er is tussen bestaande beleidsplannen, zoals de Agenda, en de Omgevingsvisie.

1080 Mevrouw **Rommel** (VVD) complimenteert GS met het oppakken van de regierol in het waterplantenbeheer in het IJsselmeergebied, zoals de VVD in 2015 heeft gevraagd. Het Rijk voert de plannen nu uit en de onveilige situatie wordt aangepakt.

1085 De heer **Klein** (CU/SGP) dankt de PvdA voor het agenderen van dit onderwerp. Het risico van een covenant is dat de provincie zichzelf bindt. Hij is benieuwd hoe GS dit zien en hoe de financiële kant is afgedekt.

1090 De heer **Kramer** (GroenLinks) ziet dat de governance niet duidelijk is en mist de rol van PS in het stuk. Het is bij toeval geagendeerd in deze commissie, maar moet in PS worden besproken.

1095 Mevrouw **De Groot** (SP) had dit stuk graag eerder op de agenda gezien, maar het is alle fracties in hun controlerende rol ontgaan. De SP is niet gelukkig met alle onderdelen van de Agenda IJsselmeergebied en ziet graag dat PS en de inwoners worden betrokken bij elke volgende stap in deze gebiedsagenda.

De heer **Loggen** (ged.) legt uit dat de Agenda alle initiatieven in het gebied bundelt. Er was nog geen centraal beeld van de activiteiten en van de toegevoegde waarde ervan. De Tweede Kamer heeft de minister opdracht gegeven om zo'n overzicht op te stellen en de provincie is daarin als gesprekspartner betrokken.

1100 De Agenda IJsselmeergebied geeft duidelijkheid over de activiteiten in het gebied, waarvoor overigens geen extra budget beschikbaar is. Als een gebied tot ontwikkeling komt, bijvoorbeeld de Markermeerdijken, zitten alle partijen aan tafel en worden inwoners ook betrokken. In zo'n gebiedsproces worden de opgave, de beste aanpak, de kosten en de verantwoordelijkheden besproken.

1105 De provincie brengt de agenda onder in de BPIJ, een bestaande structuur. De Agenda wordt afgehandeld binnen het mandaat van GS.

1110 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vraagt of de partijen het eens zijn over de kenmerkende kwaliteiten van het IJsselmeergebied en of er een toetsingskader is voor de ontwikkelingen en ambities uit de Langetermijnagenda.

1115 De heer **Loggen** (ged.) meldt dat wordt gewerkt aan een panorama rond het IJsselmeergebied en dat GS rekening houden met de regels voor de ruimtelijke kwaliteit van professor Palmboom, vanuit de Van Eesteren Leerstoel.

De heer **Voskuil** (PvdA) vraagt welke ruimte de provincie in de Agenda heeft.

1120 De heer **Loggen** (ged.) legt uit dat er geen restricties zijn, maar dat wel het provinciale toetsingskader geldt. De provincie moet een afwijking van de Palmboom-regels wel beargumenteren.

De **voorzitter** rondt de bespreking over de *Agenda IJsselmeergebied 2050* voor dit moment af.

10. Rondvraag gedeputeerde Loggen en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

1125 De heer **Rook** (D66) vraagt naar de stand van zaken van de toezegging over de lijst meekoppelkansen die eind 2017 gereed zou zijn.

1130 De heer **Loggen** (ged.) legt uit dat dit de meekoppelkansen bij de Markermeerdijken betreft. In dit traject is vertraging opgetreden, omdat bij Durgerdam het participatieproces opnieuw loopt en het ontwerp nog niet gereed is. Zodra er meer duidelijk is, worden PS conform de toezegging geïnformeerd.

11. Sluiting

De **voorzitter** dankt allen voor hun bijdrage en sluit de vergadering om 17.10 uur.